

Från: [Mikael Sandlund](#)
Till: [Anita Helgesson](#); [Bengt Ståhlberg](#); [Camilla Thunell](#); [Gunilla N Larsson](#); [Helen Andersson](#); [Helena Sjögren](#); [Håkan Viklund](#); [Karl-Anton Forsberg](#); [Lena Pettersson](#); [Liz Bertholdsson](#); [Maria Westin](#); [Marjet Gustavsson](#); [Mikael Broman](#); [Mikael Sandlund](#); [Peter A Andersson](#); [Roland Bång](#); [Torbjörn Olofsson](#); [Åsa Israelsson](#); [Helene Strandberg Mårtensson](#); [Claudia Kerttu](#); anna.le.johansson@forsakringskassan.se
Ärende: Minnesanteckningar, Socialpsykiatriskt kunskapscentrum, STYRgruppen 25 april 2017
Datum: den 26 april 2017 11:07:26
Bilagor: [Ansökan samordningsförbundet 20170426.docx](#)
[Minnesanteckningar styrgrupp 20170425.docx](#)

Hej, Styrgruppen KuskC!

Här kommer notaten från gårdagens styrgruppsmöte som ganska många var förhindrade delta uti.

Det är ovanligt "dramatiska" förslag som finns i dessa bifogade rader (KuskC's ledning och personal föreslår att KuskC läggs ner per den 31/12-17 till följd av fortsatt brist på beslut om finansieringen av verksamheten) - så vi vill väldigt gärna att ni alla tar er tid med att läsa igenom anteckningarna, och i tillämpliga fall sprida kännedom om förslaget och dess olika konsekvenser till de grupper och organisationer som ni representerar eller företräder. Vi lämnar även förslag på fem sakområden som fram till nedläggningen ska arbetas med, och "adopterar bort" till förhoppningsvis goda nya hem. Vi anser att sakområdena är så mycket viktigare än organisationen KuskC, och på senare tid (2 år...) har allt mer kraft och tid gått till att försöka försvara organisationen och argumentera för finansiering av organisationen, vilket skett på bekostnad av att arbeta med sakfrågorna. Så - därför detta drastiska förslag (KuskC startade 1999 och finansieringen från de betalande ägarna har varit oförändrad sedan dess). Beslut i frågan om nedläggning kommer att fattas formellt vid styrgruppens nästa möte 2017-06-13 kl 13 - 15 (video). Notera gärna dag och tid redan nu! ett antal grupperingar och ledningskonstellationer kommer dessförinnan att ha möjlighet ta ställning.

Bifogas även ett förslag till ansökan till Samordningsförbunden i länet rörande Peer Support. Där behövs det medsökande för att förbunden ska ta ställning. Vi önskar att Psykiatricentrum och några kommuner (varför inte alla?) och varför inte HabC ansluter sig till ansökan - utan några ekonomiska åtaganden. Vore även en styrka om brukarrörelsen vill ge sitt stöd till detta initiativ. det är bråttom (när är det inte det??) så den kan behandlas innan sommaren - meddela Marjet er inställning så snart ni tagit del av förslaget till ansökan (marjet.gustavsson@regionvasterbotten.se).

Med vänliga hälsningar!
Mikael Sandlund & Karl-Anton Forsberg
KuskC

Till:

Samordningsförbunden i Västerbotten

Ansökan om medel till Peer support i Västerbotten

- för ökad effektivitet i vård, stöd och service på psykiatriområdet
- för ökad sysselsättning och delaktighet för egenerfarna

Sökande: Region Västerbotten/Socialpsykiatriskt kunskapscentrum i Västerbotten

Inledning

Att dela sina upplevelser med någon annan som har lärt sig att hantera och förstå sin psykiska ohälsa har visat sig oerhört effektivt för att bryta självstigma, utanförskap och kunna leda till snabbare återhämtning. Denna kunskap utgör grunden för Peer Support.

Peer support innebär att personer som har egen erfarenhet av psykisk ohälsa genomgår en utbildning för att bli en certifierad stödperson. Därefter blir man anställd som en del av arbetsteamet på verksamheter inom psykiatri, socialpsykiatri eller rehabilitering. Peer supporternas arbetsuppgifter är att stötta patienterna i deras återhämtning. Peer supportern kan också engageras i kvalitetssäkring av verksamheten och bidra till ledning och utvecklingsarbete.

Peer support (härefter PS, på svenska – Personlig egenerfaren resurs) har under de senaste tio åren utvecklats och implementerats i stor skala runtom i världen. I USA har närmare 30 delstater ett omfattande program för Peer support, i Holland krävs brukare anställda i ACT-team (FACT) för att teamen ska kunna erhålla certifiering, och i England är modellen väl etablerad. I Sverige har inte utvecklingen att använda självverfarnas kompetens inom vård och omsorg fått samma genomslag än.

Fokus ligger på att låta brukaren få ta del av återhämtningsstrategier från någon som själv varit i liknande situation tidigare. PS är alltså en person som återhämtat sig så långt med självhjälpsstrategier att hen själv sitter i förarsätet på sin livsresa. Därifrån utbildas hen i Peer supportmetoden; förmågan att kunna stödja någon annan att förstå och hjälpa sig själv, minska rädslan att prata om sina svårigheter och vid behov söka hjälp från omgivning och samhälle.

Vi vet av internationella exempel att en PS även väl kan fungera som stödperson i en patients återgång till livet utanför avdelningen, för att ge support i att återknyta viktiga kontakter (familj, vänner) eller bygga nya sådana. PS kan användas i ett flertal olika funktioner, från hälso- och sjukvård till socialpsykiatrisk verksamhet. PS kan därmed, som exempel från Nottingham visar, fungera som en brobyggare från tiden på en avdelning till återgång i ett vardagsliv hemma.

PS arbetsuppgifter kan t.ex. vara att stödja och trygga vid ankomst och inskrivning, erbjuda stöd till aktiviteter, vara en samtalspartner utifrån sina egna erfarenheter och stöd att förbereda för en vardag efter utskrivning. Forskning på området visar på kortare och färre vårdtider för patienterna som ett resultat av PS. Inom en socialpsykiatrisk verksamhet eller i andra former av socialt stöd/rehabilitering kan PS medverka till att brukaren utformar sin genomförandeplan med hög grad av delaktighet, och sedan kan PS medverka till att GP genomförs, t ex vad gäller aktiviteter utanför bostaden.

Erfarenheterna från England visar att även övrig personal kan ha nytta av att arbeta med en person med egen erfarenhet. Detta kan möjliggöra ett öppnare samtalsklimat i hela arbetslaget, och inbringa mod att våga prata om sina egna kriser och eventuella erfarenheter av psykisk ohälsa.

Idag är psykisk ohälsa den vanligaste orsaken till sjukskrivning, med tillhörande skamkänslor. Ett öppnare och mer tillåtande arbetsklimat bidrar till en friskare arbetsplats för alla. I så måtto visar också Peer supportverksamhet ett förebyggande inslag för hela arbetsplatsen. Peer support kan på det viset både vara en tillgång för personal i verksamheten, samtidigt som det är en unik resurs att stödja nya patienter inom vård och omsorg.

Idag finns de första PS i Sverige i arbete inom psykiatrin, missbruksvården och socialpsykiatrin i Göteborg och Stockholm. Flera utbildningar planeras under 2017 i Göteborg och andra kommuner/regioner.

Bakgrund

Socialpsykiatriskt kunskapscentrum i Västerbotten har under lång tid på uppdrag av sina ägare (länets samtliga kommuner, landstingets psykiatri, brukar/anhörigrörelsen, landstingets Habiliteringscentrum) arbetat med att förbättra möjligheterna för personer med psykiska funktionsnedsättningar. I arbetet har bland annat attitydfrågor, tillgången till arbetsmarknad, delaktighet samt självstigma för människor med psykiska funktionsnedsättningar varit i fokus. Under 2016 har Socialpsykiatriskt kunskapscentrum ingått i en nationell arbetsgrupp vars syfte varit att införa en ny yrkesroll, Peer support (PS) i Sverige. I arbetet har 4 pilotlän ingått; Göteborg, Stockholm Skåne samt Västerbotten.

Socialpsykiatriskt kunskapscentrum har under 2016:

- Deltagit i planering samt analysarbete på nationell nivå
- Träffat verksamheter som är positiva till att anställa en Peer support

- Informerat om arbetet till chefer och verksamhetsansvariga, brukarorganisationer, AF samt politisk ledning i länet.
- Inventerat och intervjuat personer som är intresserade av att utbildas till Peer supportar
- Arbetat med övergripande frågor om tillgänglighet och jämställdhet i arbetet med Peer support
- Dialog och tillgång till resurser med för området relevant forskning
- Utbildat 5 utbildare för Västerbotten

Under 2016 har möjligheterna till att införa Peer support i vår region stärkts och konkretiserats.

Vi vet att:

- målgruppen kan anses utsatt och är i behov av särskilda insatser
- tillföra kompetensen från egnerfarna kan stärka personer som söker eller får vård inom psykiatri och socialpsykiatri
- tillföra kompetensen från egnerfarna kan stärka de verksamheter som anställer en Ps
- flera verksamheter i Västerbotten är positiva till att anställa en PS
- projektet gynnar i hög grad både tillgänglighet och jämställdhet för en utsatt grupp, personer med psykiska funktionsnedsättningar

Genomförande

Utbildning

Utbildningen har två inriktningar:

- Utbildning till PS i Västerbotten (personer med egen erfarenhet av psykisk ohälsa)
- Utbildning för verksamheter som ska anställa en Peer support (personal/ personal i arbetsledande ställning).

Peer supportutbildningen:

Utbildningen fokuserar bl.a. på internationella erfarenheter, egen förmåga och uppmärksamhet på situationer som kan fungera som negativa triggers för brukaren/patienten. Den kommer även att omfatta diskussioner kring avgränsningar i arbetsuppgifter visavi övrig personal.

- 15 dagars utbildning + självständiga studier kopplade till hemläxor
- Introduktion på arbetsplatsen med observations-övningar och handledning
- En mentor på arbetsplatsen och en handledare från Socialpsykiatriskt kunskapscentrum
- Övningar, workshops eller rollspel i alla utbildningspass

- Kontinuerlig avstämning med kursledarna – 1-2 ggr under utbildningen (under de ”fria veckorna” så långt det går), med frågeunderlag om deras och vårt perspektiv på förloppet
- Möjlighet till fortbildning och återträffar under arbetet som Peer support
- Kursintyg efter godkänd och avslutad kurs

Utbildning för verksamheter

Verksamheterna erbjuds en enskild introduktionsdag för ledning och personal vid de utvalda verksamheterna. Datum bestäms i samverkan med Socialpsykiatriskt Kunskapscentrum. Introduktionsdagen kommer bl.a. att gå igenom hur PS kan införlivas i verksamheten, möjliga arbetsuppgifter, gränssnitt i arbetsuppgifter mellan PS och övrig personal, och samverkan med andra aktörer.

Efter utbildningen

Personerna påbörjar sin anställning inom de utvalda verksamheterna. Finansieringen av dessa tjänster ligger inte inom ramen för detta projekt. Anställningsformen kommer att ske som en 6-månaders projektanställning. Ev. förlängning beslutar varje enskild verksamhet om. Socialpsykiatriskt kunskapscentrum kommer att ge handlednings- och metodstöd till personerna samt finnas med som en samverkanspart till stöd för verksamheterna.

Samverkanspartners

- Västerbottens läns landsting
- Umeå kommun
- Skellefteå kommun
- Lycksele kommun (Malå kommun)
- AF

Tidsplan.

April/juni 2017

- Utbildning av 5 utbildare i Västerbotten
- Sammanställning av intresserade som vill jobba som Peer support
- Dialog med intresserade verksamheter om anställningsformer m.m.
- Dialog AF, FK och andra relevanta aktörer
- Dialog Umeå universitet/CEPI forskning
- Deltagande i nationellt arbete

Projektid – augusti 2017- augusti 2018

Augusti/september

- Intervjuer/urvalsprocess Peer support
- Konkretisering av kommande anställningar, arbetsställe, dialog med fack och arbetsgivare
- Informationsträffar med inbjudna från pågående Peer support verksamheter

Oktober/ november

- Utbildning av 10 Peer support i internatform (2 inlandskommun, 4 Skellefteå, 4 Umeå)
- Utbildningsdagar för verksamheter som anställer en Peer support
- Uppföljningsträffar

Januari/juni

- Projektanställningar
- Kontinuerlig uppföljning CEPI
- Spridningsseminarium

Juli/augusti

- Utvärdering
- Uppföljning
- Slutrapport

Kostnad

Samordning 50 % 12 månader	300 000
Utbildning Internat 10 personer x 15 dagar	200 000

Utbildning verksamheter 3 dagar	30 000
Spridningsseminarium	50 000
Utvärderingskostnad	75 000
Övrigt	50 000
Summa, total:	705 000

Varav, söks projektmedel från Samordningsförbundet 555 000

Egensatsning Socialpsykiatriskt kunskapscentrum 150 000*)

*)samordning och förberedelsearbete även innan projekttiden, 20 % 18 månader

Minnesanteckningar, 2017-04-26. Socialpsykiatriskt kunskapscentrum i Västerbotten.

Styrgruppens sammanträde 2017-04-25 (videomöte).

Närvarande: Anita Helgesson (Region Västerbotten, ordf), Håkan Viklund, Helen Strandberg Mårtensson, Peter A Andersson (Psykiatricentrum Västerbotten), Maria Vestin (Socialpsykiatri Umeå), Karl-Anton Forsberg, Marjet Gustavsson, Liz Bertholdsson, Mikael Sandlund, sekr (KunskC).

Förhindrade: Camilla Thunell (IFS), Anna Johansson, Mikael Broman (FK), Roland Bång (V-mina kommun), Gunilla N Larsson (HabC, vll), Ann Lindgren, Åsa Isarellsson (Ske-å kommun), Torbjörn Olofsson (Hjärnkoll Västerbotten), Claudia Kerttu (KunskC), Lena Pettersson (Psykiatricentrum).

#1. *Ordf. öppnade mötet* och hälsade välkomna.

#2. Mikael utsågs till *sekreterare, föregående protokoll* (Medlefors work-shop 2017-02-28) godkändes med tillägg av att "gästföreläsaren" Mårten Jansson, NSPH fått i uppdrag att stödja KunskC's brukarinflytandearbete framöver.

#3. *Claudia K presenterades* i sin frånvaro. Hon vikarierar som länsdelssamordnare Umeåområdet under Helena J's tjänstledighet. Claudia arbetar annars som skolsköterska. Hon går denna vecka utbildning till MHFA-instruktör.

#4. *På gång inom berörda organisationer:* Psykiatri Södra Lappland – satsar på glesbygdpsykiatri med stöd av virtuell plattform, goda patientrecensioner, personalen kan vara lite mer konfunderad. Läkersituationen under 2017 löst med hjälp av bland annat inhyrd personal. Psykiatri Skellefteå – ledningsgruppen samt lokala styrgrupper för Psykiatricentrum formerade, läkarbrist fortsatt problem. Psykiatri, Umeå – avd 2 ("Phillips-projektet") öppnar snart, två andra avdelningar behöver renoveras till följd av vattenskador etc. Socialpsykiatri, Umeå – omformas från Intraprenad till verksamhet under individ-familjenämnden från oktober 2017. Utbildning i lågaffektivt bemötande (Resina) genomförs, jämte fortsatt satsning på MI, MHFA och ESL. Region Västerbotten – implementeringen av ny lagstiftning ang utskrivning från slutenvård förbereds via överenskommelser, hjälpmedelsstrategi antagen, regionkommunbildning politiskt beslutad, direktval till fullmäktige vid valet sept. 2018, ska vara genomförd 2019.

#5. *Peer support.* KunskC representerat av Marjet ingår i nationellt utvecklingsarbete, fem personer från länet (däribland samtliga länsdelssamordnare inom KunskC) deltog i utbildning för utbildare tidigare i april, planeras för utbildning av peer supporters i länet hösten 2017, vari även ingår utbildning till mottagande verksamheter. *Beslut:* 1. verksamheter i länet intresserade av att anställa peer supporters gör intresseanmälan till Marjet. 2. Huvudmän som önskar delta som medsökande (utan ekonomiska förpliktelser) till samordningsförbunden i länet tar ställning till förslag till ansökan som bifogas detta protokoll. 3. Helen anmäler ärendet till länsgrupp 5 maj. Anita anmäler ärendet till socialchefsgrupp och distribuerar förslaget. Håkan anmäler ärendet till lokal samrådsgrupp 19/5. Förslaget bifogas ./.

#6. *KunskC rapporterar: MHFA.* Liz rapporterar om stor efterfrågan på kurser, ett flertal givna; Lycksele, Malå, Umeå, Skellefteå, Vilhelmina, Storuman. Det behövs fler instruktörer – huvudmännen ombedes skicka lämpliga personer till utbildning för erhållande av instruktörskompetens (ges av NASP, ca en vecka). KunskC har i samarbete med Folkhälsoenheten vid vll och Inst f klinisk vetenskap, Umeå universitet gått in med ansökan (ca 440 tkr) till Folkhälsomyndighetens utlysning för uppföljning/utvärdering av MHFA-kurserna i länet, besked inom kort. *CM 2.0.* Intresseförfrågan till länet resulterade i otillräckligt antal personer för ny omgång (delvis web-baserad) case managerutbildning med start hösten 2017 (däremot stort intresse från Västernorrland). *CM 2.0* ges

inte till hösten. "Regionalt Kunskapscentrum Psykisk Hälsa Norr" (även kallad nod, utreds av SKL) – direktören för Norrlandstingens samordningsförbund har tagit sig an frågan och kommer att kalla till en work-shop. KunsKC arbetat aktivt för att verka för lokalisering till Västerbotten. *FoU-panelen*. Utbildning av nya eggenerfarna panneltagare pågår. Brukarrevision i Timrå slutförd, en beställd revision från Umeå sker till hösten. *Nationell hälso-coach-utbildning* i regi av KunsKC går i Göteborg, nästa kan förläggas till Norrland. *Web-utbildning* (inom LUP-uppdraget) runt OSL (Offentlighets och sekretesslagen) snart klar. *Psykeveckorna i länet*. Går av stapeln vecka 45. Planeras för delvis web-sända föreläsningar (bl a Ulla-Karin Nyberg kommer till Skellefteåveckan). *Hjärnkoll*. Internat med ambassadörerna nyligen avhållits, årsmöte i Föreningen Hjärnkoll denna vecka.

#7. *Budgetgruppen /finansieringsfrågan*. Roland Bång rapporterar via Anita om en splittrad bild vad gäller länets kommuner, det finns kommuner som accepterar en ökad medfinansiering, medan andra inte gör det. Lena Pettersson rapporterar via Håkan om intresse för fortsatt dialog, men behov av mer tid för att överväga – beslut saknas ännu och beror bl. a av kommunernas (samtliga) motsvarande satsningar.

Förslag från KunsKC's ledning och personal: KunsKC har nu under drygt 2 års tid äskat om ökad utdebitering per invånare för att finansiera basverksamheten (i princip länsdelssamordnarnas arbete). En rad mellankommande händelser (byte av socialchefer, bildandet av länsklirik, beslutet om blivande regionkommun, etc.) har hela tiden inneburit att de betalande ägarna inte kunnat ge besked, så även idag. KunsKC har sedan starten 1999 haft samma utdebitering (2 kr resp 1 kr/inv och år). Eftersom KunsKC sedan flera år är underfinansierat vad gäller basverksamheten, och därför nöter ner den reserv som olika externfinansierade projekt kunnat skapa och som inneburit handlingsutrymme för FoU-arbetet, kan inte beslut avvaktas längre. Arbetet med att försöka upprätthålla organisationen KunsKC har tagit oproportionerligt stor del av resursen i anspråk på bekostnad av arbetet inom våra prioriterade sakområden. Eftersom vi finner sakområdena viktigare än organisationen, har vi formulerat följande förslag:

KunsKC läggs ner per den 31/12 2017. Detta ger följande konsekvenser:

- KunsKC upphör med att delta i olika möten och aktiviteter inom NoS (Näringsliv och samhällsbyggnad inom Region Västerbotten).
- KunsKC basservice till ägarna vad gäller FoU-frågor upphör.
- KunsKC upphör med att erbjuda och ordna fortbildning för personal och brukare.
- KunsKC's samarbeten med/representation inom CEPI (Lunds universitet), Umeå Centrum för Funktionshinderforskning (Umeå universitet), FoU-Välfärd, m fl. organisationer upphör.
- KunsKC's samordningsroll av Psykeveckorna i länets olika delar upphör (vecka 45/17 blir den sista som samordnas av KunsKC).
- KunsKC's samarbete med FoU-Välfärd och Skellefteå kommun rörande Delaktighetsmodellen upphör.
- KunsKC's arbete med tillskapandet av *Regionalt Kunskapscentrum Psykisk Hälsa Norr* i länet upphör.
- KunsKC upphör med att söka externa medel för FoU- och utbildningsuppdrag (annat än vad som ev. kan beröra 1. – 5. nedan).
- KunsKC upphör med att organisera nationella och regionala Hälsocoach-utbildningar.
- KunsKC's arbete för ökad sysselsättning/arbete för personer med psykisk funktionsnedsättning upphör.
- KunsKC's samverkan runt länsövergripande överenskommelsen Psykisk hälsa upphör.
- Hemsidan socialpsykiatri.se läggs ner.
- PAUS-arbetet (Södra Lappland) upphör.

Under tiden fram till nedläggningen fokuserar KuskC på att dels slutföra ingångna avtal (utvärderingsrapporter etc), dels prioritera följande fem sakområden i syfte att i möjligaste mån hitta annan organisatorisk hemvist – fortsatt funktion för dessa projekt/sakområden:

- 1. MHFA-samordningen
- 2. Peer Support-arbetet
- 3. Hjärnkoll-nätverken (ambassadörer, Föreningen Hjärnkoll)
- 4. FoU-panelen
- 5. "Same-spåret" (utvecklingsarbete tillsammans med huvudmännen och intresseorganisationerna i Sapmi).

De medel som kan finnas kvar inom respektive projekt medföljer projektet till dess förhoppningsvis nya hemvist. De arbetsgivaremässiga aspekterna av nedläggningen hanteras av Region Västerbotten, enheten för Näringsliv och samhällsbyggnad.

Beslut: Samtliga ägarorganisationer informeras via dessa minnesanteckningar om förslaget om nedläggning av KuskC per den 31/12 2017, och uppmanas ta ställning vid första tillfälle. KuskC finns med på dagordningen vid regionala socialchefsträffen den 12 maj i Umeå. Beslut tas i styrgruppen för KuskC vid dess nästa möte (se #9.)

#9. Nästa möte: tisdagen den 13 juni 2017 kl 13 – 15, videokonferens.